

X pesmi vse prepisane.

ZAPISI
(PESMI IN VRAŽE)
I ANT. ZOBEC I.

Narodne pesmi in vraže.

nabral. v ribniškem kroju.

registrirano

Andrej

Ant. Zobec II.

1876.

V Ljubljani 28. junija.

25 PESMI, 26. 3 VRAŽE

I.

Sinoči je bil lep večer,
Jutri bo beli dan,
Jutri bo beli dan,
Slišal sem pticke pet'
Fante pa viskati,
Fantje nix priščejo,
Sreče je žalostno.
Kugla nix prileti,
Pobič pa obleži.
Marija pa memo gre;
Milo ga gledala,
Lepo ga prašala:
Pobič kaj tukaj spiš,²
Ti ne boš tukaj spal,
Pojdi za Jerusom
Jerusa si častil.

Z njim se boš veselil,
De zdaj in na vekomaj.

~~II~~

Imo pili bratci vince
K' je Jerus memo šel
Imo ga zgubili;
K' ne vemo kam je šel.
Ga pojdemo iskati,
K zakonskim mošerem
Malo jih je na svetu
K' bi Jerus pri njih bil.

Imo pili bratci vince
K' je Jerus memo šel
Imo ga zgubili;
K' ne vemo kam je šel,
Ga pojdemo iskati,
K zakonskim ženam;
Malo jih je na svetu
K' bi Jerus pri njih bil.

Imo pili bratci vince
K' je Jerus memo šel
Imo ga zgubili;
K' ne vemo kam je šel.
Ga pojdemo iskati
K' mladim pobičem;
Al' malo jih je na svetu,
K' bi Jerus pri njih bil.

Imo pili bratci vince
K' je Jerus memo šel
Imo ga zgubili;
K' ne vemo kam je šel.
Ga pojdemo iskati
K' tem mladim deklicam
Al' malo jih je na svetu
K' bi Jerus pri njih bil.

~~II~~

Inde so Jerusa vjeli,
Pretruna ga zveržejo,

Prebrdno so ga zverali
Na križ ga vlečejo.

Marija je pod križem stala
Žalostna objokana
Marija tako rekla:
Da b' Jerus s križa šel,
Da b' pol obrisala.

Judje so tako djali:
Kako bo Jerus s križa šel
Kako pojde Jerus s križa
K' je vže na pol mrtov.

Jerus jim je odgovoril:
Far nisem na pol mrtov
Moje truplo je zaspalo
Moja duša se živi.

Vi pa Judje k' boste umrli.
In ne boste več živi,
Enkrat se bomo še vid'li
Tam pri sodbi Božji vsi.

XIV.

II.

Stoji, stoji tam hrib strmán
In gódolej je en lep raván
Zdolej je en vrtec ograjen
Poln in z rožcami nasajen
Kotri so bele in pláve,
Da bi Mariji k' rasti b'le.

II

Na sredi vrta stoji eno Drevó,
K' je sedem let zeleno ni b'lo,
Marija se nizko prikloni
In to Drevó ozeleni.

Zdolaj je hladna sencica
Marija giblje Jerusa

Srebrna zibka, zlat locaj^(e)n
Nobri se giblje Jerus sam.

Zdaj ga pa prosimo za sveti raj
Jerus in Marija nam ga daj.

XV.

Sveti Jožef, mož ta stari
Nogo giblje, dete ziblje,
Prelepo dete Jerusa
Daj mi petico, kupim plenico
Daj mi solar kupim plajšč,
Da bo Jerus naš tovarš.

II.

Lani sem se bil oženil,
Sem bil lepo mlado pral
Letos mi je žena umrla
Kaj bom promak zdaj počel.

Mlad'ga sinčka m'je pustila
Kaj bom promak zdaj počel,

Moja hiša je zabita
Od vseh štirih strani.

Zdaj grem pa na žegnan britof
Mojo ženo gor' butid.
Ljuba žena vstani gori,
Da mi sinčka podojiš.
Far ne morem gori vstati,
Me črna zemlja dol' tišč.

Ljubi mož le pojdi domu
Sinček je vře podajen
Marija ga je podojila
Angelj ga zazibal.

XVII.

Pomlad.

Prišla je v roke vesela pomlad
Ker so začele spet rožice rasti
Rožice rumene, brončke zelene,

Nedolžnosti' bodi' se zdaj.

Kořce rumene, trontke zelene

Nedolžnosti' bodi' se zdaj.

prazen

Ineg pa od leta slovo' je vže vzél

Starček je spravil svoj plašček vesel

Penca zapela, s skednja zletela

Kis' me še mrarek ti' vzél.

Penca zapela, s skednja zletela

Kis' me še mrarek ti' vzél.

Poglejte na hribce ko črešnje cveto'

Poglejte v dolince ko breskve rasto'

Vse karmiršene vse karušene

Vsaka na smek ~~se~~ drži

Vse karmiršene, vse karušene

Vsaka na smek se drži.

Poglejte na vrbo, ko penka čepi

Poglejte v potoku k' se solnce prebri

Lepo prepeva, ter se ogreva

Svojga stvarnika časti.

Lepo prepeva, ter se ogreva

Svojga stvarnika časti.

Poglejte na gmajnco, k' pastirci pasó
Se lepo igrajo, še lepši pojo.

Volke pasejo, lepo projajo,

Volki pa bodejo se.

Volke pasejo, lepo projajo,

Volki pa bodejo se.

~~XVIII.~~

Prišla je štima od nebes,

Da moram dat' žoljenje čez

Pa rajtengo ljub' mu Bogu

In usmiljenemu Jerusu.

Kako bom rajtengo dajal,
K' sem se vselej pokore bal
Odlasal sem jo zanaprej,
Oh, kaj bo z mano zdej!

Zdej bom pa prosil Jerusa,
Imu Marijo vsmiljen' ga:
Da grehe mi odpustil bo,
Da grem v sveto' nebo.

Delaj pokoro moj Kristjan,
Dokler je čas, dokler je dan!
Ko prišla noč, bo treba it' spat.
In v zemljo počivat.

Vse je minilo in moja mladost,
Vse je minilo in moja mladost,
Vse je minilo, vse je strohnilo,
Prišla je smutna bitkost.

~~X~~ IX.

Zemljica rodila ptico,
Ptica rodila grojzalka dva,
Grojzalka dva sta napolnila, sovčka dva,
Sovčka dva sta napolnila glauka dva,
Glauka dva, sta napojila bratca dva,
Bratca dva sta napojila kelnarca.

~~X~~ X.

Duša se je ločila od telesa grešnega
O rajžaj, rajžaj duša pred vrata nebeska!
Na vrata sam poteka, s tem zlatim postanom,
Drug' nihče jo ni zaslišal, ko so Peter sam.
O čakaj, čakaj duša, grem prašat Jerusa,
Jerus tako pravi, da duša njem' slučila,
Ne mojmu Jerusu.
O čakaj, čakaj duša, grem prašat Marijo
Marija tako reče: ja, duše ne poznam.
Ona ni men' slučila, ne mojmu Jerusu.
O rajžaj, rajžaj duša, pred vrata peklenka,

Na vrata tam polrka, stem gladim prstanom,
Prec jo je gaskibal, sam ta velki lucifer.

O čakaj, čakaj duša grem poslljo naredit!
Poslljo sem ti vže naredil

Ovcke ino brne vkup.

Kako bom duša ležala

Ker nisem vajena.

O čakaj, čakaj duša se boš privadila.

O čakaj, čakaj duša ti grem ^{pitji} ~~poslljo~~ naredit.

Piti sem ti vže naredil;

Zveplo ino smolo vkup.

Kako bom duša pila

Ker nisem vajena.

O čakaj, čakaj duša se boš privadila.

O čakaj, čakaj duša, grem po meškonstarje,

Da boš duša plesala,

Ko si bila vajena.

XI.

Služba.

Prvo leto sem služil

Sem kokis zaslutil;

Moj kokis, pikis, pokis

Vodi piške.

²
Drugo leto sem služil

Sem racko zaslutil;

Moja racka, vodi tacka

Moj kokis

.

³
Tretje leto sem služil

Sem gosko zaslutil;

Moja goska, vodi noska

Moja racka . . . i. t. d.

⁴
Četrto leto sem služil

Sem korko zaslutil;

Korka pravi: mekete,

Moja goska . . . i. t. d.

⁵
Peto leto sem služil

Sem ovcko zaslutil;

Ovcka pravi: stiri me,

Korka pravi: . . . i. t. d.

⁶
Šesto leto sem služil

Sem bikco zaslutil;

Bikca pravi: reži me,

Ovcka . . . i. t. d.

⁷
Sedmo leto sem služil

Sem kravco zaslutil;

Kravca pravi: molzi me,

Bikca . . . i. t. d.

Komo leto sem služil Deseto leto sem služil
 Sem volka zaslužil; Sem grunte zaslužil;
 Volek pravi: uprèi me, Grunte prav: obdelaj me,
 Knavca — — — i. t. d. Volek i. t. d.

10.

Deseto leto sem služil
 Sem ženko zaslužil;
 Ženka pravi: redi me,
 Grunte i. t. d.

XII.

Eno žalostno pesem čem zapet'
 Pa me je groza slišati
 Od ene mlade dekleč,
 Ki je brez straha gor irejena.

Po noči je s fontí vasovala
 Po dnevi je pa spala.
 Nihdar se Bogu zadosti' zdi
 Poslal ji je boleren.

Poslali so po padarja,
 Da b' jo bil ozdravil.
 Poslali so po mašnika,
 Da b' jo bil z Bogom spravil.

Deklica spravi se z Jerusom
 On bo dal nebesa!
 Naj' jih da al ne, kaj' g
 Kaj' ga ne bom prosila.

Mašnik je storil sveti' križ
 In šel ven ste' hiše;
 Lidor je vzel to dušo
 Naj' vzame še to truplo.
 Odprla se je čina zemlja
 In požrla to truplo.

XIII.

Trajla Urška je šla prgat rožice,
 Lepe bele, lepe bele, pa tud' rdeče
 so bile vmes.

Kaj se je Urški primerilo? —
Da je imela sinka,
Kakor hitro ga je imela
Prec mu je zavila vrat.

Hitro je v Ljubljano sekla,
Do ta mladga frajmona.
Frajmon mladi vstani gori,
Da boš Urško o rihito vzel.

Kaj se takšnega zgodilo?
Da si sama o rihito prišla:
Ena sinka sem imela
Prec sem mu zavila vrat.

Frajmon mladi jo rakličē:
"Be češ moja žena bit"
Test ti' leber šenkaj bom:
Test nočem bit' svoja žena

Kajši smrt storim,
Se žviatom sem grešila
In z žviatom smrt storim.

Frajmon ji je meč ravihlil
Vrgel Urški glavco preč.
Glavca se je potočila
Inga tak' nagovorila:
"Ho bi bla jak tvoja žena
Bi bla večno ferdamana;
Zdaj bom pa nočoj in jndri
I kristusom večerjala,

XIV.

Pjimo, poglejmo, kaj tam gori delajo,
Tam gor en križ stoji
En sloček na njem visi
Vprašajmo kdo je to.

Oj' človek kaj ne veš,
Da Jerus je z nebes

Sim očeta nebeškega
Ki tpi za grešnika.

Ves je vře zasmotan
Grand je ž njega dol pobran
Sima kože, ne mesa
Oh kaj duša ga velja.

Bekšenco ima pod glavo
Kito vso desno ramo
Jerus na bo kmalu umrl
Doli je oči zaprl.

Skrla se je tema
Skronila se je zemlja,
Skale pokajo,
Žene jokajo,
Grobovi se odpirajo,
Živi na lla padajo,
Mrtvi gori vstajajo,

Ptčke v lufti ne letajo
Ribce v vodi ne plavajo
Od te velike žalosti,
K' je Jerus na križu umrl.

XV. = 510

Stoji, stoji tam vrtce
Ta vtec ograjen.
Po vrtu hodi dekla,
Dekla ajdovska;
Ona lepo Boga moli
Da bi vidla Jerusa.
Jerus po vrtu hodi
Ko bi en goltnar bil.

Jar nisem noben goltnar
Jax rožic ne sadim
Jar dušam pod pripravljam
Proš raji nebeškemu.
Marija gre v nebesa,
Kas vabi za seboj;
Saj pojdemo in gremo
Z veseljem za teboj.

Tam gori bomo častili
Očeta nebeškega,
Očeta ino sina
In duha svetlega.

XVI.

X Enkrat je en starček bil
Simke tri je gor zredil,
Da bi mu kdaj k pomoči bli.
Starji sin je bil soldat,
Šestnajst let je bil soldat
Šedemnajsto je moral umret.
Ta srednji sin je bil študent
Je študiral sedem let,
Ta samo leto je moral umret.
Ta mlajši sin je bil bolan
Je ležal v postlji ^{ležen} ~~let~~ en dan,
Da si je prosil smrti sam.

XVII.

Pleši, pleši črni kos! ^{atr.}
Hako' bom plesal ker sem bos?
Kam si svoje čevlje dajal?

V svojo hišo sem jih djal.

Kje je tista hiša?

Pogorela je.

Kje je tisto pogorišče?

Voda ga je vrela.

Kje je tista voda?

Golabci so jo popili.

Kje so tisti golabci?

Črer plot so poskakali.

Kje je tisti plot?

Šrlanka (to je majhna sekirca) ga je posekala.

Kje je tista šrlanka?

Kovač jo je razkival.

Kje je tisti kovač?

V zemljo se je zakopal.

Kje je tista zemlja?

Volki so jo posacali.

Kje so tisti volki?

Mesar jih je poklal.

Kje je tisti mesar?

Na vojako se je zapisal.

XXVIII.

Kaj' bi' jar vesel me bil,
 Ko sem pri sv. maši bil?
 Videl sem Jerusa
 Na sv. križu razpetega.
 Tamkaj sem videl pet krvavih ran
 Jerusa ~~na~~ vbadenega v levo stran.

XXIX.

Na božjo pot smo se spustili
 Vse varhe smo pustili doma;
 Eni so vpili za nami na glas:
 Prosite Marijo za nas!
 Črez hribe dolince smo šli
 Črez hribe dolince s procesjo hodili,
 Da b' lepši Marijo častili.

XX.

Lv. Ana se napravlja na božjo pot, na sv. goro.
 Marija pravi jaz grem tud' s teboj.
 Marija, Marija ne hodi z menoj,
 Saj sama spoznaš,
 Kaj v sebi imaš.

Če pa drugače ni, vzemi plenico seboj
 Pride do tega prvega studenca
 Mariji se gluvša pit prišne vode
 Ta proo uro te noči
 Če Jerusa na svet rodi.
 Ta drugo uro te noči
 Marija niilo zajēci.
 Tretjo uro te noči
 Je angeli gledajo z nebes.
 Četrto uro te noči
 Angeli re nesejo žeseln glas.
 Vselki oltar ga postavijo
 Marijo gor prosajajo.
 Ti boš tukaj prebivala
 In nam gnade podajala.

XXI.

Le padaj dež, le padaj dež,
 Vsaj mene močil več ne boš!
 Roke so vre odporēdale,
 Za uni svet pripravljene.

Le padaj dež, le padaj dež,
Vsaj mene močil več ne boš!
Noge' so ure odpovedale
Na uni svet bodo rajžale.

La padaj dež, le padaj dež,
Vsaj mene močil več ne boš!
Obrar je našel ure ves bléd
Zdaj bodem moral umret.

La padaj dež, le padaj dež,
Vsaj mene močil več ne boš!
Či so ure vse glažave,
Na oni svet bodo rajžale.

XXII.

~~XX~~ Ena pticka perlelela
Št' dečele Mantove.
Trikrat burene obleti
Četito v linci obsedi.
Lepo zdaj je zapela

Prelepe slukke tri.
Prvič lukaj je zapela
Od devištva čistega.

Drugič lukaj je zapela
Od nakona svetega.

Tretjič lukaj je zapela
Od tega raja svetega.

Kje si pticka se navadla
al' si sama se navadla,
al' si peti slisala?

Ksem sama se navadla
sem jo peti slisala.
Angelnji so jo zapeli,
ko so dol' z nebes hiteli.

XXIII.

Očka so storili,
Da so dali heer moru
Ljubmu Bogu.
Imela je šest spletenk,
Da so jo spletale

V čino zemljo.

Kaj se je zmiselna;

Tante poklicala,

Da je vzela slovo

Od ledek stani.

Kaj se je zmiselna;

^{Deklic}
Tante poklicala,

Da je vzela slovo

Od ledek stani.

Mančica mrtva leži

Sest soč pri nji gori.

Očka se jokajo,

Mamka zdihujejo

Oj me žalujte tako;

Vsaj' pojde v sveto nebo.

XXIV.

(Jeruzalema)

Mi smo prišli od Zelena

Prinesli zdravje veselja možem

Tem darujemo

Prelepo rudečo garbrožo.

To ni nobena garbroža
To je roža sv. Jožefa.

Mi smo prišli od Zelena

Prinesli zdravje veselja ženam

Tem Darujemo, ~~prelepo~~

Prelepo belo lilijo.

To ni nobena lilija

Ta roža je Marija.

Mi smo prišli od Zelena

Prinesli zdravje veselja fantom

Tem Darujemo ~~prelepo zelen~~ rožmarin,

Prelep zelen rožmarin

To ni noben rožmarin

To Jerus je Marijin sin.

Mi smo prišli od Zelena

Imo prinesli zdravje veselja deklcem.

Tem Darujemo
Prelep krancel zlat
Marija ga je splešala
Dekličem ga je šenkala
Kdor če ta krancel nositi
Mora Bogu lepo služiti
Mora imeti čisto oko,
Kakor je čisto zlato.

~~XXXV.~~

Nova mera in vaga.

Zmislijo se vsega vraga
Nova mera nova vaga,
Literček in kilogram
Na to jar nič ne poznam.

Manjši mera, manjši vaga,
To se meni prav feržmaga,
Še dosihmal, ko je bil bokal,
Še se mi ga je zdelo premal.

Kaj mi če ta vrarji literc
To še ni bokala Dritelc
To je le za gospodo,
Kjer ga mešajo z vodo.

To pa ni moja navada,
Da bi mešal vino z vodo,
Če ga pijem vino zgol
Še mi ga dosti ni nikol.

Če prineses literc Kmeti
Kmal začel bi birta kleti
Kaj tega vraga nosis gor
Daj mi ga en firkel star.

Al' če Kmeta zgrabi jexa
Kar udaril bo ob miro
Pa bo zdrobil literčke,
Prav na drobne štikelčke.

Kaj pa spet ta vrarja vaga
Vsaka reč je ure predraga
Na ta vrarji kilogram
Vem da bom ure spel golfan.

Zdaj če pridem u štacuno
Moram ure premislj~~evati~~ zunaj
Če imam denarja na en brač
Ker štacnar ne da' drugač.

Pred ko smo imeli vatal
Tu sem ure lahko prerajtal
Zdaj pa na ta vrarji medrač
Si ne znam kupiti hlac.

Zdaj če pridem u mesnico
Ne poznam nič na tehcnico
Da li ga kupil en kilogram,
Malo kdaj tolko imam.

Tar imam ure tako srečo,
Da mi' samih kosti' nameče;
Drugi pa požro' meso,
Men' pa manjka še za so' (sol.)

Kdor le tega vraga zgrumta,
Ne kaj menj je ko dva funta;
Tako, da en kilogram
Za enkrat glik dost' imam.

Če na plac grem kupit špeha
Baba ne zastop²i, kaj je ta špraha.
Pravim: daj mi ga en kilogram
Baba pravi jax ti ga ne dam.

Baba pravi: naj vrag vrame,
Vas in vaše kilograme
Vsaj sem ure en čas na svet,
Pa tega ni blo nikol na svet.

Pred so ble ob cesti' mile
To še babe rastopile
Zdaj pa ti stari' mox
Tega rgruntal ne boš.

Neki vrazji kilometer
Tega se ne ve' svet Peter
Ta zmešnjava je po mest
Po vaseh in tud' po cest.

Vse narobe se obrača
Pek uže manjše žemlje peče
Če pšenica ceneji je
Pek pa nič za to ne ve'.

Kdor zanaša se na žemlje
Ta bo šel lačen pod zemljo
Ljubi je le kmečki kruh
Tega dosti' nam daj Bog.

Bojim se še te novice,
Da bodo tud' manjši' klice
Skledice in piskerci
Če zvedo' to v Ribnici.

Vre krote če zvedo'
Prec naredi' manjši' skledo.
To je pa po nov postav
Zdaj jo bom dražje prodal.

Nar bolj me v srce peče
Ki sem navajan pijace
Pred ki je bil bokal
Mi ga je še kter' en glaček dal.

Zdaj pa pije listi' literc,
Zraven se drži ko pipes
Mi ga več glačka dobit
Literc je pa precej v rit.

Birt pa tud' ure komaj čaka
Da kupi tega malga spaka
Pa če bi še takó majhen bil
Birt ne bó polnéga nalil.

Mislím da vse te novice
Bodo dobre za golfivce
Reverz bo ubogi kmet
Treba bo plačati še deset.

Fabrikami ino glažar
Zdaj si flikajo svoj arzet
Zdaj že v glažuti' notri
Nimajo glažev za sproti.

Če jaz pridem v glažuto
Glažarju dam prec klofuto
Zakaj ne dela večik flaš
Literček mene le straš.

Če smo pa dolžni za frontke
To še hujši ko ciganke
Kmalu jih prinese vrag,
Da pogledajo v svinjak.

Zakolite doma presiče
Pa spodite v vasi briče
Zdaj je ure en tak hudir,
Da je vse po novi miri.

XXVI. Vraze:

1) Ako o Božiču kje obleka visi, bo
živina bolna. — 2) Pustna nedelja
lepa, velka grda. — 3) Kdor
pride k maurici preden irgine,
dobi en žakelj cekinov, en žakelj
uší.